

ORSZÁGGYÜLÉS 1847.

PESTEN.

Nyomatott Trattner-Károlyi betűivel.

1848.

„Mordebis nemmem, ore, calomo, vultu.”

M. P. M. 32.

ELŐSZÓ.

Akkor még, midőn a' zsarnoki önkény, az ő földi sátányai (censorok) által, a' szabad gondolatot is igyekezett elfojtani bennünk, akkor irtam én itt következő néhány igénytelen soraimat. De a bécsi camarillából a nyilvánosság elnyomására kiküldött *csószók*, Lipcsében sem engedek ezt napfényre jöhetni. Most a zavarok után, e már elvesztnek hitt kézirat Lipcséből visszakerülvén, közlöm azt most; 's ha netalán az, kit érdekel most nem azon helyről olvasná, mint mikor irtam 1847. Novemb. nevegye bal értelembe irányába irt akkori igénytelen szózatom. Pesten Júliusban 1848.

Országgyűlés 1847.

A Magyar Nemzet.

Sokat valék olly helyeken, hol arról folyt a vita: ki légyen az első? a nemzet-e, vagy a' király? Hogy én mellyikét pártolám, most újra látható.

Nemzet alakulásának kelle előbb lenni, azután egy, vagy mint akkor tetszett, több fő egyéneknek, a' nemzet kormányzására; mert a nép tömeg egy, vagy több közös fő nélkül, — anya vesztett méh-ként, szerte megy, vagy más nemzethez csatolja magát.

A magyar nemzet, tisztán ugyan nem, de még meg van, 's egy a legengedékenyebb közül, csak magyarul kell véle beszélni; különben ollykor makranczos, tüzes.

Csak annyi, éljen' ne lenne szokásban e nemzetnél, már mindennapivá, 's nevetségessé vált. Most is November 11-én a Sophie gőzősen, már Pozsonyhoz közel, némelly magyarul nem tudok nevetve mondák: Jetz wird miderum, das menge éljen bie Leute tennen nichts anders. Ha ez magyarul hangzik, — meg éljenzetetik.

Bizony e nemzettel csak tudni kell bánni, szívesen tesz mindent; ha pénze van fizet is, ezt igen jól tudják a' németek Bécsben.

Nincs tán nemzet, melly az újabbnál újabb indítványokban annyira bővelkednék mint a magyar? — azért saját javára törvényé

alakítnám: miszerint e honban a közjó előmozdítása végeit összejöttek közül, minden új indítványt tevő csak tíz ezüst forint díjt fizessen, a bele szólók egyet egyet; valamint küldöttség kinevezésekor húsz forint fizetessék, t. i. az által: kiért a' küldöttség szükséges; és ezen pénzen is (mellyet úgy szólván senki sem érezne) a haza szüksége pótlendő lenne. Ugyan hányan vájnák ki e pillanatban szemeimet a nem fizetünk emberei között? Pedig virágzó állásban hazánk addig nem lesz, míg a „nem fizetünk” kárhazatos bűnét meg nem ismerjük.

A király.

Dicsértessék az Úr az égben, és áldassék a jó király neve e nemzet ajkain, mert olly hosszú idők után méltatá 's felemelte k. trónjához a magyar szót; adjon az úr neki nyugodt 's hosszú életet, hogy megismerhesse 's átláthassa: miként hű magyar nemzete (kivált ha Pestre hivná az ország Rendjeit jövőre közország gyűlése tartására) olly benső érzettel 's hűséggel, ragaszkodik hozzá; élete fogytaig kész védeni őt; 's hogy a nemzetnek annyi sok sérelmei, nem szalma tűzként szétlobbanó láng, hanem, a legmélyebb elkeseredésből kijövő panaszok, mellyeket Felseged királyi széke zsámolyához igazság 's joga fentartása végett nyújtana, ha oda eljuthatna. Az ég úgy áldja meg a jó királyt, ha k. személyével való beszélhetéstől nem tiltand el többé egy érte híven érző nemzetét. Ha pedig nemzet 's közted közbenjáróra lenne szükség, ez olly egyén legyen, kit semmi párt viszály, ígélet, vagy szebb jövődöbeni kilátás egyik párthoz se vonz; – ki úgy a király, valamint nemzete szeretetét bírja; és ez nem más honunkban mint a nádor.

A nádor.

Ébredj nemzetem! nyolcz század alatt, az egyetnemértés, és vizálgodás kárhazatos bűn súlya alatt mit sem tevé. Igaz, ötven évet múltra tekintve, hazánkra már úgy most sem ismerünk. Nagy lélek, ki utó napjain még magas ablakjához vezetetté magát hadd látná, 50 év alatt mit tevé, 's megszemlélve az ifjú Pestet, öröm könyeket sírt, hogy e szép bimbót nem tudván kinek hagyja nagy vigyázattal a' kinyílás alkalmával el nem rontani; de eszibe jutott fia, 's meglepődéssel ment 's mehetett beteg ágyához az öröklébe szenderülve el. – A nemzet sírt, 's fájlalta elvesztését a nagy léleknek.

Nincs olly fájdalom vagy veszteség, melly hosszú idők lefolyása után könnyebben elviselhetővé ne válnék; az idő az, melly, megemészteni látszik mindent; kivált ha a remény, másban feltalálhatni a veszteséget biztatja az embert. A magyar nemzet így ált most 1847. November 12-én mert alig várhatta újra nyílt jelet, szabadon adhatni, mint szerette elhunyt nádorát.

Most a nemzet hasonlít nádorához; ifjú mind kettő. Fel, fel tehát, ne sok, de hasznos 's nagy tettekre ifjú kebel!

Im az ország mint egy kert, mellyben ugyan többször kezdett már ültetés, de a viharos idők által újra szétpusztítva lön; mert nem volt az országnak annyi csendes ideje, hogy kebelében a növények kellő életre jöhettek volna. – Ollykor a kertnek alig látszott nyoma, sőt a nemzet is majd nem el veszett, 's ha volt, ki új életre iparkodott hozni azt, a zsarnok önkény által semmivé tétetett, vagy béketűrése végre is elveszett 's megvetve fordult saját országától el, idegen kertekben keresvén gyönyört. Csak a volt nádor túrt fél századot 's ím sikerült nekie bimbóban hagyni e nemzetet, hogy nagy reményű fia vigyázva kifejtse azt, mert a nap megalégítő heve, art a még gyenge ibolya bimbójának.

Legfőbb egy mit ajánlok erre nézve, nagy fáradtságba kerül, de bizton gyümölcsöző. A kertész ne legyen rest soha maga személyesen megtekinteni minden hajnalon kertjét, valljon illő rendin van-e minden, a kertész bojtárok jól locsoltak e, érdemesek-e a tartásra, használnak-e annyit mennyit emésztenek?

Így hiszem én a nemzetet; kert az ország; kertész a nádor; (mert főkertész a király) úr, az egész nemzet; kertész bojtárok többen, ollykor számfelietiek is, köztök egy fő bojtár.

Össze-vissza nép sokszor a bojtárság – 's magok közt sem tudnak békével meg lenni, így a kert' ápolása csak marad, marad – míglen a jó kertész közibek le csap; – könnyű dolgok volt eddig nekik, csak képzelni: uroknak se számoltak, ollykor még öntözni is resleltek, ritkán néze valaki utánnok, az öntözésre az utczákon ácsorgó idegen népből fogadtak ahhoz nem értöket, kk vagy megzabáltatták vízzel a növényt, vagy többnyire össze vissza zavarták a' vizel. Az illyenek, ha bár úgy magától néha nőtt 's virul is virág p. o. mit a természet a földgyomrában ad 's terem; azt az urnák alig mutaták, hanem magok közt, vagy idegen kerteknek elosztják; 's mit az úr évenkint a kert fentartására szánt – mindég kevesellik, az úr egyéb cselédjeinek a kertből kiviteltiltják, 's nem egyszer az urnák saját kívánatát is órolják.

Mind ezeket a jó kertész, ki naponta szemléli kertjét észre veszi 's megakadályozza.

Ez most már nem olly nehéz munka, mint nyolcz század lefolyása alatt, midön kertünk határa mindég háborgattatott, ollykor csak a' végzet őrzé: hogy a Lengyelek sorsára nem jutott. – Most megtörve látszanak a veszélyes idők, kertünknek határa biztos lehet, 's a kertész, ura kívánsága szerint intézve dolgait, azon kertet, mellynek plantálásába eldőde bele halt, az úrhoz vonzó kertész bojtárok segítségével, a legbiztosabb 's virágzóbb állásba helyezhet. Mi szép ifjúnak lehetni! de mi szebb, mint illy magas, 's minden időt felhasználni tudó ifjú léleknek annyi teendőnek (mellyek általában csak tőle függenek) nézhetni elibök?

Ha idődet perczenkint használod, nem vagy magad; kettőért tesz, ki minden időt haszonra fordít. – Nem tud élni az, ki csak rögtönözve, idő számítás nélkül él.

Legfőbb: ismerd embereidet személyesen kiket a kert ápolgatására magadnak segédekül választól, vagy is, kiket a nemzet vezérlésekor használni kívánsz; 's ne hidd: miszerint csak rendkívüli előléptetések által vonhatni a' kormányra alkalmas egyéneket korántsem: mert dics vagy pénz vágyból cserélni köpenyt olyanak, ki másként önerejéből előbb a nemzet javára volt, köpedelem. Ki hivatal vágyai, minden áron csak előléptetést keres, jó kertész bojtár egyik részre sem leend, mert tele vágyakkal, állásodat is megirigyli; pedig egy jó kertésznek párton fölül állónak kell lenni. Igyekezni kell bár minő áron megszerezni az olly egyént, kiből személyesen láthatni, miszerint a' hivatalt nem keresi, de elviselheti. Valamint iparkodni a legbátrabbakat a népből kiszemlélve, jó teteményiddel ha nem lehetne, tehát leereszkedő viselet által édesgetni, mert mindennek vagyon nyitó kultsa e világon; azért beszédben soha ne légy fősvény, az ég mentsen a' némaságtól, személyedhez juthatást senkinek meg ne akadályozd, a népszerűséget nyíltan ne keresd ugyan, de okokat elvesztésére ne adjál. Én szerintem, az éji zenét, az ablakok alatt elhangoztattam volna, 's nekem úgy tetszett: mint ha valamelly kertész erővel akadályozná a hajnalkát nyilasában; a magyarnak már természete a rögtöni tisztelgés 's éljenzés.

Különben, ezt más akaratának engedve tevéd; de a fő kertész nem ismeri a magyart, még is mondják; hogy félne tőle, kár pedig, csak tudni kell vele bánni, meglássák: dohányt is fogna hagyni idegennek saját kertjében vágni.

Vigyázat 's szigorú felügyelés kívántatik, ne hogy a kertész bojtárok ha valamiként a fő bojtár ínyére nem lesznek is, de az igazság korláti közt maradnak, azonnal ne nyugdíjzattassanak: mert táj a tiszta kebelnek, az igaztalan bántalom.

Mint kezdted, úgy ápd a magyart, hidd: hogy meglepő volt a Horvátok közt azokat felszólítani kik magyarul beszéltek, mert ők deák nyelven várták beszédedet.

Pest megyének főnöke lévén, népszerűségedet ott óvd, minden párton felül; a megye értelmes, mert az ország gyűl pontja ez; 's ha a legszebb kertben is, mint mondák ott neked, gaz terem, azért arczod mosolyával a tolakodót vissza rezzentheted.

Így Te, vagy az, kinek legszebb jövő nyílik a nemzet kergében, iparkodjál az időt használva, úgy végezni: hogy ötven év múlva a nemzet neked szobrot emelve aláírhasa: *Te benned bízunk 's nem csalatkozunk.*

Gróf Apponyi György.

Fő kertész bojtár a nemzet kertjében, jó ész, szép fiú, megelőző 's lekötelező szíves vonzalmát érezteti a nála levővel. A fő kertészt rá vette, 's maga kívánt lenni, az előtte valót fordőre küldötte. Szép, de azért jövőre többé senki irányába nem ajánlható; valamint a pesti zsidó dolog sem. – Mind a keltőnek az egész fizetését megadatta, 's az egyikkel azt István ebédjénél tudatta. – Átkozott jó számítás.

Jelen országgyűlésre minden áron az udvari pártnak többséget akart szerezni; de itt is számítása 's tervei, mellyek, a bizonyos kivitelre számítvák; úgy az egyének kikre csak röktönözve ezek' végrehajtása bízaték, olyanok voltak: kik előtte kutya módra csúsznak, ezeknek ő bár mit mond, azt vakon teljesíteni iparkodnak.

Ím lássuk, mi hasznot tett legújabb időkben az udvari párt részére. Elárasztotta az egész országot helyettes főispányokkal 's ez által a nemzet jó tímár legényeit, csak jobban ingerlette.

Rosz számítótnak tartom tehát a fő kertész bojtárt, mert annyi sok új törekvéseivel, ha állását jobban meg nem fontolja előbb utóbb ő is bukik, mert rosszul választott általa pártolt egyénei vagy otrombák vagy szerfelett ingerlékenyek, 's így saját pártjának sem kedves emberei. Tudjuk, miszerint minden áron akadályozni kívánta, hogy Pest megyéből Kossuth követ legyen; – inkább a soroksári bírót, csak Kossuthot nem. – Körmöczy kanonok volt a mindenese, ez újra maga mindent nem végezhetve, a pesti Vurm kávéház hőseit használta; a kormánynak sok pénzét elköltötték, de nagyobb részét saját zsebeikbe dugták, a papság közt is szedegetlek; 's Apponyinak mind ezekkel mi. hasznot? csak új kudvarczot hoztak pártjok részére: Körmöczy volt tehát et comp, a fő persona; az udvari párt azt hiszi hogy kanonok urammal hasznot hajt részére, korántsem: mert ő azon egyénei között a kormánynak, kinek bárholi közbenjöttével mindég veszíteni fog, mert ellen pártot ingerlő egyén; tudjuk Pest megye gyűlésein, 's aljasságát kimutatta, a követválasztási szavazat szedésnél; azért degradálnám káplánságra őt

De őt Apponyi pártolja 's biztos lábon áll. Lássuk: – Nagyváradai káptalan követjének ajánlotta, a levél a Nagyváradai főnek szólva gyors postán is későn jött; vagy is, követnek nem hogy szerették volna, hanem körökben sem igen kedvellik, azért az ajánló levél mindenesetre késett, 's két követet pedig nem bír a káptalan tartani? dehogynem bírna! hanem inkább senkit, mint az ingerlékeny Körmöczyt.

Apponyi szava tehát már bukott, ez ugyan többször is volt titokban, 's ki fecsegnem itt most is talán kár volt.

Mindezek ellenébe azért Apponyi kedves ember, de nem politikai tekintetben. Itt ő önféjű, nehéz neki magával elhiteni: hogy mióta újításait kezdte, sokat helytelenül tett. Ő az országot valóságos kert földjének tekinti, úgy kapálván 's szántatván azt eddig: mint neki Össze vissza tetszett. – Ajánlható neki a rendes szántatás; hogy eldöde sorsára magát ne juttassa.

Istenemre, kár Apponyiért: – reám azért neheztelnek sokan, hogy mindég dicsérem őt, mint íme most is; én nem mondok egyebet, csak a mi igaz: hogy nekie elébb utóbb buknia kelt, ha a nemzettel ezentúl is annyira újat húz. Már mire való volt a k. intézvény Pest megyéhez, a honoratiorok szavazási tárgyban; az ilyesek csak a k. intézvények tekintélyét csökkentik, mellyeket a nemzet jobbjai száz főispányi helyettesek kinevezése 's elnökösködése után sem fog elfogadni.

Különös állása van tehát most Apponyinak, nem szereti ha valaki keze alá szól; – őt megismerni ajánlom mindenkinek, az eljuthatás hozzá könnyű Bécsben, a magyar udvari Cancellaria épületében a kapu alatt balra 29 lépcsőn kell hozzá felmenni. A titoknoka Miske igen mulapágos kis görbés báró, ez olvassa át előbb az újságokat, 's mit főnökének elolvasásra méltónak ítélt, vörös önnal szokott megjegyezni.

Pozsonyban hallottam, miszerint November 11-én midőn a király szállására kísértetett, az elébe rendelt küldöttségek 's főbb hivatalnokok által, a kocsija bakján Metternich, Apponyi, 's Cziráky állottak volna, Apponyi legbiztosb helyre vette magát közbül, félvén szélső lenni, ne talán le rántsa őt, a Hollinger kávéházban éjjel épített falat lerontó ifjúk' valamelyike; de látván a nagy csendes békét, ő kezdette jobbra balra lökdösni a' két szomszédot, maga kívánván ott is lehetni csak.

Vigyázz, ha hogy helyzeted változik, 's helyeden más leend, te a nemzet kedveltje lehess!? Ne hidd: hogy nincs ellened senki, sok macska van a teljes köcsög mellett, 's igaz mondás: „Arma aperta, palam vites, fraus et dolus occulta, eoque inevjtabilia.”

Kossuth Lajos.

Az ellenzék pártnak kocsissá; ékes szólásáról – mely van is – ismeretes. Soha se lesz az udvari pártnak embere a hat év helyet ezt esküdte midőn Pest megye részéről mint követ jelen országgyűlésre felesküdt. Én őt a kam. jószágok főigazgatójává nevezném ki, csak azért is-hogy miként viselné magát, én úgy vélem, így is lehetne jó tímár legény; – mert én az igazat 's nemzetre üdvöst ajánlom pártolni mindenütt. Ha a nemzetnek van, akkor az úgy nevezett kormány se lesz semminek szükiben; de ha a nemzet szegény, vagy elnyomott állapotban sínylik, nem biztos az udvari párt' állása, 's nincs vészes időkbén erőteljes menedék. Azért én az udvari párt emberei közt különbséget szeretek tenni. Ki csak vakon – minden további meg gondolás nélkül tesz 's tételt a kormány részre, legyen az bár legveszélyesebb a' nemzetre, 's ezt átlátva mégis saját nemzete ellen törekszik, az a felakasztani való egyének közzé sorozandó. Csak azt pártolni, mit mindég az idő 's körülményekhez képest czélszerűnek jőzanul elismerünk, ha mindjárt az a kormánytól jönne is, a nemzet' állása veszélyeztetése nélkül, nem tartom megvetőnek, 's ki így cselekszik 's fontolva tesz – mint Zala hajdani 's most még élő követe – jártas 's sok vándorlást keresztül élt okos tímár legénynek tartom.

De térjünk a személyre: most Pest megye követjévé nagy diadallal választott; az ellenzék résznek húsz ezer ezüst forintjába került a választás, én részemről készpénzben adtam volna nekie, de mellette minden áron követnek küldve. Most nagyobb fontosságot nem akart magával felvenni csak mint más egyes követ akar működni; másként különben egy kicsit büszke, Pest megye követje, – Zemplénben még erről tán gondolkodni se mert.

Beszédjei – mellyek cifra szavak hiányával nincsenek soha – mindég a szívhez vannak intézve, 's szüntelen előfordulván a Kraishauptmanság, szabad sajtó, olygarchia, nemzetiség, szabad szólás, alkotmány-sértés, szabad elvűség, 's több más illy féle szavakkal szünni nem akaró taps 's éljenre, akarátja nélkül buzditja a hallgatóságot, – meg is kell engedni hogy előadása remek, 's most az alsó tábla első emberei közzé sorozandó.

Rendesen, mikor zene tisztelgések után ablakjából beszél, vagy – mi többször van – az ifjúság közelibe le jön; szenvedéseit, – mellyeket a korlátlan felső hatalom önkényétől igaztalanul fogva szenvedett, – mindég felhozza, mikor reá a tüzes ifjak kardjaikat a földhöz ütve mondjuk egymásnak: Felséges isteni anygali beszéd. Most Pest megye által minden szenvedéseieért megjutalmaztatott.

A fő kertész bojtár, midőn Körmöcztől Kossuthnak követté választását megtudta, tüstént beteg lett, 's audientiat a Cancellariánál sem adott; hanem a k. előadások újolagi kidolgozásához fogott.

Azon festvény, melly Kossuthot gr. Batthyányi Lajos által mosárban törve ábrázolja, Szentkirályi 's gr. Ráday pedig csudálkozva kérdik a törőtől: mit csinál gróf úr? Felelet: „*Borsot török Aponyi orra alá.*” Aponyinak is megküldve, általa bors gyanánt vétetett; azóta ha rá gondol is tüstént nagyokat prüszszent.

Lássuk végre még egy pillanatra Kossuthot. Igen tevékeny ember 's kár hogy a' tavasszal Bécs-t össze égetett' Bank-czéduláiból egy szekérral neki nem adtak, a' helyett: hogy megégették; mert pénz erő nélkül, minden szó elhangzik üressen. – Különben illő, hogy az udvari párt is becsülje őt, mivel nála a meggyőződés teszi azt, mit másoknál a személyes érdek. Jó tímár legény.

Gróf Széchenyi István.

Furcsa helyzetbe tette maga magát most e nagy szemöldök, Mosony megyéből követ. Azt hittük: Kossuthal mint leendő szomszédjával akar újat húzni, – vagy is veszekedni folyvást, de már véle az utcán is karon fogva járt.

Önző a szó teljes értelmében annyira: miszerint ha véletlenségből, a védegyelet eszméje, nagy szemöldökében fogamzik meg előbb, mint másnak eszében, úgy létre jön, de így minden áron ellene törekedett.

Gondolván, hogy a felső táblánál elég lesz az udvari párt-hoz szívó egyén, az alsó táblánál udvari pártot szaporítandó, maga magát követté alakítá.

A volt nádor halálával, olykor mint leendő nádort említik; mentsen isten, mert ő párt embere 's így nádornak nem való. – Egyébiránt magyar hon' leghasznosabb, 's legtevékenyebb emberei közzé sorozandó, sőt ha igazán tekintjük, az első helyet foglalja el, minden szép 's nagyra (p. o. lófuttatás) szer-

felett törekszik, 's kivált saját eszméjei, vagy jártában, 's mint volt katona keltében kül nemzetektől hasznost tanult, azt minden áron hazája javára előmozdítani törekszik.

Amphibiumként változik évről évre; roppant terjedelmes könyveiben egy évben fehéret, más évben feketét beszélvén, de ő azért csak ír – ha senkinek se tetszik is, avval nem gondol, nagyon okosan; – még pedig igen hosszasan mindég, nyakra főre előbbi elvei ellen – ő tehát folyvást csak ír, 's sokat beszél 's folyvást az udvari pártnak embere. Rosz tímár legény.

Legjobban érezte magát, midőn a tiszai útját tette, mert nagyba mentek neki a tisztelgések.

Ha ő a gözhajón utazik, akkor ajánlom mindenkinek az utazást mert rendesebben megyén, csak tart tőle a kapitány sereg, ötöt pedig a különcz úti öltönyeiben érdekes látni.

Szóval: ő egyik ébresztője hazánknak, ő nyitotta fel szemét – a haladás ösvényén, – csak másnak új 's jó eszméjeit is kedvellene, pedig igaz marad azon mondat: „Non sapias ex ore tuo tantum; sed boni consilii, et dictorum, quod etiam ab alio proveni, sis amicus et fautorum hoc pst generosi animi, et virtuosae atque sanae mentis signum. Értjük?

Báró Bémer László.

Nagyvárad püspök, tehát udvari párt' embere, az asszonyi nemnek esküdt ellensége, azért Junák kanonoktól messze soha sem hhet, magával vitte még eddig, 's mint látjuk nem maradhat el tőle most se. Azt hírlík miszerint Pozsonyban egy festvényt kapott volna, mellyen a püspök mint kakas, Junákot mint öreg tyúkját kerülgeti; – Körmöczy pedig mind ezt, az ablak párkányára kapaszkodva lesi, 's rajzolja; hogy Bécsbe a netaláni tény után gyors postán azonnal megküldhesse. Hiába csak rosz a világ.

Mint püspök állásánál fogva az udvari párthoz tartozik, bár különben barátságos körben kimondani nem retteg a fő kertész bojtár állal elkövetett hibákat.

Mióta Egerben az ellenzék a papi pártra rohanva összetört 's rontott mindent mit tanált vagy hova férhetett, azolta a nyilvános korteskedésnek nem barátja; miért a mostani követválasztéskor Tisza szavára nem is állott.

Gróf Ráday Gedeon.

Az ellenzék szilárd 's tevékeny embere, erős 's kitaró tímár legény.*) Pest megyéből követnek mehetett volna, de inkább saját áldozatjával a Kossuth pártnak, az úgy nevezett Centrum által elnökévé választatott. Hat száz ezüst frtot írt alá a Kossuth részre,

*) Tímár legénynek szeretik magokat nevezgetni az ellenzéki körnek olyan tagjai, kik szilárd jellemeikkel a nemzet emberei, 's a gyüldében nem járnak, tehát radicalok.

de két annyit is elkélthetett mellette, Kossuth nagy részt neki köszönheti hogy követ. Majosházát 's Áporkát sokszor megjárta a követváltás napjai előtt; a fejét se tudta olykor hogy hol van, csak akkor szedte össze, midőn Bécsből egy névtelen levelet kapott, mint egy jutalmul az elnökségért; a kokárdákat csináltató grófnétől pedig olly rendkívüli nagy kokárdával tiszteltetett meg, hogy ajándékban Baucher francia mű-lovagnak elég lett volna.

A Nógrádi bukott pártot ő ideiglenesen segítette, melly párt egy gróf, és újoncz követ szavára lépett fel.

Gondolván hogy a felső tábla az ellenzék részről most kisebbségben leend, nem is gondolt Pest megye követségére, 's így a felső táblánál az udvari párt ellen szavaz.

A Budapesti Híradó közölvén az ellenzék pártnak Pest megyei követváltás napja előtti díszmenetét, a spendó betyárok cím alatt, mint gondolom hogy volt a lapban jelen egyént is értette tehát, én most azt írom vissza: egész betyár a ki írta.

A kormánytól nagy impolitica vélt hogy a censort el nem csapta, ki megengedte az újságban azt a cikket kinyomni; mert írta csak az ellenzék az udvari párt ellen olyas mit, mind ki húzná a censor, azért ha van censor már az is párton felüli lenne szerintem, mert úgy az ellenzék, míg teljes szabad sajtó nem lesz, mindent Lipcsébe küldjön, mi napvilágot akar látni, ha csak egészen hízelegve nem írta, az udvari párt irányában. Nincs ocsmányabb bűn előttem mint igazság ellenében tenni, 's vakon részrehajlani.

Gróf Batthyány Lajos és Kázmér.

Felséges tímár legények, a Budapesti kiadó cikkje ezeket is sértette – a többi történt nem ide való.

Kossuthot mondhatni ezek erszénye tette követté; először egyenkint két két ezer pftot irtak alá.

Lajos nem hitte – azt mondják – eleinte hogy kivihető lenne Kossuth követté tevése, 's sokszor kérdezte a körben – a tímár legények apját – Fényes Eleket – valljon van e reménység? Ez őt bizonyos sikerről biztosítván – ment azonnal kokárdákat megrendelni.

A felső táblánál, felesleges is említenem, hogy a nemzet javára törekednek, 's az ellenzékkel szavaznak; kár hogy az utóbbinak jobb folyó beszéde nincs; de hála istennek bírja a nemzet, részére őket. A haza javára *éljenek* 's törjenek több borsot is Aponyi orra alá.

Ifj. Asztalos Pál.

Marmaros megye követje. Jó tímár legény, így a szabadelvűek közzé sorozandó, 's a nemzet pártján van, 's ennek szeretetét megérdemelni kezdi is.

Kormány hivatalra vágyódik azt mondják, most még kár volna, idővel öregebb napjaira a bizonyos kenyértől nem kell messze esnie senkinek, egyébiránt van elég egyén 's volt mindég kormány hivatalon, 's azért az ellenzék párt szeretetét el nem vesztette.

Marmaros jól választott, 's kebeléből egy egy szilárdabb jellemű egyént alig, vagy tán nem is küldhetett volna.

Mostani országgyűlés alatt marmaros követjét nem fogják a járomba nevetség tárgyává festeni – mint mikor követje volt; hanem úgy hiszem hogy az öreg béres helyét, most is a fogná pótolni, ki a múlt országgyűlés alatt.

Szluha Imre.

A kormány párt' vak embere, álmában is pecsovics, 's mégis a szabad Jászkun kerület követje, – ennek legkönnyebb egész magyar honban követnek lenni.

Szegény szabad kerületek, olly tiszteletben áll Pozsonyban követetek, hogy kit csúfolni akarnak – *Szluha Szluha* kiáltásokkal elnémítják; illetlen ugyan, de úgy van.

Én tótul nem tudok, de azt mondják, Szluha – öreg bérest tenne magyar nyelven, honunkban pedig a Jászkun kerület még a legtisztább magyar (Fényes statisticája szerint) illő tehát, hogy tótul ott ne beszéljenek, hanem magyar nyelven szólítsák szluhát.

Azt is hírlik, miszerint az egész Jászkun kerületben csak egy egyének fordult meg eszében: valljon nem volna e illőbb visszahívni Szluhát, de ezen eszméjétől úgy megijedt: hogy szobájában körülnézte magát, 's mindent megvizsgált, nincs e közelében valaki, ki gondolatját meghallhatta 's Szluhának elárulhatta volna; mert egy kun tisztviselőtől hallottam miszerint még nagyon is félnek a mellett tőle, hogy szabadulni akarnának.

Na de van új nádor, majd segít ez mindenen, rendezni fog titeket is, személyesen – mint Nagyváradon monda – fog meg szemlélni mindent.

A világ sarkából fordulna ki, ha Szluha az ellenzék embere lenne, ő testestől lelkestől pecsovics.

Követi tudósításokat, nem küld, hanem azt írhatja: „olvassák a Budapesti Híradóból.”

Követ társat csak szokásból viszen magával, az ritkán, vagy is inkább soha sem szól, mert Szluha az első követ, ő megmond mindent mit kerülete akar; pedig dehogyan mond; hát a petítiók mire valók voltak most is küldenének de nem mernek szegények.

Nyomorultabb helyzetben nincs egy megve se mint e szabad kerületek, ennivalójuk van, ha terem a többire nézve csak vetgetálnak.

Pozsony-Bécs 1847. november 28-án.

Végszó.

„Rozsa korány mosolyog bíbor felhőkbe merülten.”

T. B.

Nincsen egy szó
Öszve hangzó
Honfiaknak ajakáról;
Nincsen egy tett
Az egygyélett
Nemzet élete fájáról!

V. M.

Jó reggelt magyar nemzet! Ébredj, hiszen kivíva a szabadság isteni mivé! Ébredj nemzetem!! Mi zaj? mi vész fenyít? ó népek istene! csendes álmomból mi ver föl engemet? olly nyugott volt a hallgatag éj! szép kertnek pázsitán álmodozék, mintha lehulva róllam az ármány bilincsei, szabaddá lettem rongyosan megrabolva a kül kertekből mellém rendelt sáfárkodók által; ébredve az éjszaki szél' dühétől újra elnyomattam volna!

Ne hidd! te élsz, csak álmodál; most saját ujjaid ápolnak tégedet, kiknek ön életök nem kevesebb, mint tied.

Ne mond: lásd: nincsen ruhám, mibe öltözve a kül vihar s zordon tél elől menthetném magam! veszve vagyok!

Édes Hazám! E szép kert lakosi nem feledtenek, s külkerti mintára hozatnak ruhát, s minden védő eszközt rendelnek majd neked- csak váraozz; mert már a nép tanács éretted összejött, hogy mellyik kül kert mintájára ápoljanak s védjenek? Már új bojtár sereg vezérli ügyedet, kik iparkodnak védeni s az élet sikamlós útjára vezetve, szilárd helyzetben látni. Csak csendesülj Hazám! az össze jött tanács már helyezi magát: ki mikor, s mellyik kárszékbe hogy üljön? Ez szükséges, úgy mond a tanács többsége; mert ezt teszik mindenütt kül kerteken is. S bár feidulatik is a kül elem által a kert határa, se baj a szokásos tempó megtartatik.

Oh népem istene! miért ébredek, hogy csúfosan várjam hajnalon a halált! Adj egyetértést fiaim keblökbe s a vizázkodást töröld el köztük, ne jusson többé e szó „táblabíró⁴” eszközbe s nyújtsál nekik egy csepp malasztját a csendes s rövid modorú tanácskozmány eszméjének.

Itt, az újra született hon „áment” akart rebegni; de a nép képviselők terméből, mint földalotti zaj, mint villám utáni gyors csattanás hatott szét e hazán; mert az egyetértés, a hon azonalí ápolására, a hont képviselők keblökben tán a poklok által szetzúzatott, ollyannyira: hogy sajtó vétséggel akkor vádoltatnék,

ha azt írnám: „miszerint magyar hon első népképviselési alapra fektetett gyűlése, méltányolva helyzetét s jelen aggasztó korunk kívánatát, hozzá illőleg gyors megfontolással a kellő rend s csendben egymást költsönösen kihallgatva (ha olykor titkosan is) tanácskozik; hogy nem szükség azért: mert a közép s jobb oldal egyszer kissebségben volt, e kissebség lármájára a az elnöknek a fővege felterésével az ülést fél órára is felfüggeszteni, ‘sat. mondom ha így írnék, illy híven, illy modorban adnám a nyilvánosságának e szavakat, akkor sajtó vétséget követnék el. Hallgatok tehát, hiszen elég fájdalom hogy a gyorsírok szorul szóra írnak. – De azért nem győz mindig a többség s a kissebségnek ha elkeseredik nem mindég hasznos ugyan de olykor elkerülhetetlen fegyvere mindég akad. Azért e párt vélemény csendes eltérését s a ne talán fel hevült kedélyek lecsüapodtáért, kérjék némellyek a magyarok istenét.

S valóban, hogy áll most a nemzet? Szerintem mint egy kertnek háza, mely égni kezd s e tüzet az úr által elkergetett, s idegen elemhez menekült kertész bojtárok fűjják; a kert lakói lelkesülten vágynak elnyomni még most csak itt ott szikrázó tüzet, de vissza tartatnak, tán ezek is a volt bojtár sereg által? nem – hanem az új bojtárság az illy nemű tüzek azonnali elfojtásához szokva nincs s azért kül kertbe szaladt, hogy valami idegen kéményseprőt a tűz elnyomása vezérlésére hozzon. S addig a ház csak ég, mert kül tanács szerint rendezni kell magát ha mindjárt ez alatt a hon elveszne is. – A szóval ajánlott eszköz még nem menti a hazát, de a magának tekintélyt kivívó új bojtár sereg, a kor jelleméhez alkalmazva magát, egy pár hét alatt a kimondott ígét, tetté érlelheti. Mert kérdem én! valljon azon Metternich felé volt bajtárság – mellynek feje most oroszzhonból puskáz – feltéve hogy teljes bizalma lett volna népének hozzá s pénze nem lett volna, de adóssága sem, pár hét alatt nem teremtetten volna elő „ha a pokloból is” a hont védő eszközt a jó fegyvert? hát meg biz a; de bizalom hiányzott részére, s a fegyver magától nem mozog. Kertünkben még most mindenfelé a bizalom illatja száguldozik, ember tehát van magam is, martius 16tól ugyan elgyengült beteg, ki állok, csak azt lássam: hogy a nemzet nem táblabíróskodik, a cifra szavakban menedéket nem keres, s a nyilvánosságának, ezen népelem összetartó láncszemnek, teljes barátja, s az időt nem vesztegeti. Óhajtnám, ha a ministerium a kellő tekintélyt *nem eggyesei által* iparkodnék fentartani részére, nem értem ez alatt a kancsuka modort, miszerint a közép s jobb oldal azonnal fejet hajt, mert nálunk a’ minister pártnak mindég többsége leend elejinte mind addig, még nem nélkülözhetjük a’ kormány által osztogatott *zsíros falatokat*’, magunk iparja által szerzett pénzünknek kell tehát lenni, nem pedig más egygyes kegyelmétől nyertnek, az illy pénz, ritka ember, kit el nem tántorít; de ez honunkban mind addig, méglen új életszakok nem nyitotnak a’ közlekedési ‘s kereskedelmi ministerek által, mindég így leend; miért a bal oldal mindég kissebséggel működend azért

jobb csak megkérdezni némely nem fontos tárgynál az elnöknek: Mint akar a jobb oldal, s közép? hogy ellenkezőjét a bal résznek tudtul adhassa; mert sok tárgynál az eszme cserevégett a vita helyin van, ámbár most egy évi vita után is veszítne a bal oldal, de legalább a népnek, kinek a küldötte, bár mikor számolhat; s ezért majd a lassan lassan nagyobbuló politicájukat jól követik. Mert az a *többség* nem midég számszerinti, mégis döntő; mint Bécsben, a' burgban több katonaság volt, mint kivontt kardokkal az ifjak, még is a' kor kívánata szerint a' katona csak etette lovát 's az ifjakja nem rohant martiusban, pedig győzött volna akkor; de urunk, az ugyan ott jelen nem volt, mi népünk kívánatát erőtetés nélkül megadni jónak látta. Így ne hidje a' népképviseleti gyűlés, hogy ő maga a' nép! koránt sem, csak egygyes vélemények, lekenyerezve, ollyik valamelly kövér lúd zsíros piritosa által. Csak tessék majd haza menni, a' nép majd nyilatkozik. Szerintem a' képviselő ki a' törvényhozásban részt vesz, kötelessége a' nép közt az általa hozott új törvényeket kerületében kihirdetni, 's igen uraim! ez nem tréfa, 's egy adag fagyaltal nem üthetni el, ön csak hirdesse az új törvényt, önt kell a' népnek kedvelni, mert választotja, – vagy bocsánat, tán nem is ismeri önt. Végzem soraim, remélve: miszerint a' képviselő házzal találkozni szerencsém leend e cím alatt: *Magyarhon I-ső népképviseleti gyűlése 1848.*

Pest júliusban 1848.

Foglalat.

Előszó.

A magyar nemzet.

A király.

A nádor.

Gróf Apponyi György.

Kossuth Lajos.

Gróf Batlyány Lajos s Kázmér.

Báró Bemer László.

Gróf Széchenyi István.

Gróf Ráday Gedeon.

Asztalos Pál.

Szluha Imre.

Végyszó 1848.

Heckenast Gusztáv bimmányábm.